

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला (ठाणे जिल्हा)
 (ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र,
 मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

अंक ८४/२०२०

दिनांक २०/१०/२०२०

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
 विभाग प्रमुख,
 कृषिविद्या विभाग
 ९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
 नोडल ऑफिसर,
 कृषिविद्या विभाग
 ९४२२३७४००१

डॉ. शितल यादव,
 तांत्रिक अधिकारी
 कृषिविद्या विभाग
 ८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक १४/१०/२०२० ते २०/१०/२०२०)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक २१/१०/२०२० सकाळी ८:३० पासून २५/१०/२०२० सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
१४/१०	१५/१०	१६/१०	१७/१०	१८/१०	१९/१०	२०/१०		२१/१०	२२/१०	२३/१०	२४/१०	२५/१०
१३.४	७८.०	१५.०	२.०	०.०	-	-	पाऊस (मिमी)	२०	४४	१८	८	०
३४.०	३३.०	३१.८	३२.०	३३.०	-	-	कमाल तापमान (अं.से)	३३	३५	३३	३३	३३
२५.०	२४.०	२५.०	२४.०	२३.०	-	-	किमान तापमान (अं.से)	२५	२६	२६	२६	२६
४	५	३	४	४	-	-	मेघाच्छादन (ऑक्टा)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
८५	९४	८४	९२	८०	-	-	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	९०	८६	८४	८०	७९
८५	७०	८१	८१	-	-	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	६७	६७	५९	५०	४२
०.०	०.०	०.०	०.०	१.९	-	-	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	३	५	४	५	५
शांत	शांत	शांत	शांत	नै.	-	-	वाऱ्याची दिशा	आ.पू.	पू.	पू.	पू.	पू.

हवामान सारांश

हवामान अंदाज	प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार ठाणे जिल्ह्यातील काही ठिकाणी दिनांक २१ ते २४ ऑक्टोबर, २०२० दरम्यान हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता असून आकाश ढगाळ राहील.
इशारा	ठाणे जिल्ह्यातील कोणताही इशारा नाही.
पाऊसाचा विस्तारित श्रेणी अंदाज	विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) कोकण विभागात दिनांक २१ ते २७ ऑक्टोबर, २०२० दरम्यान सरासरीपेक्षा जास्त पाऊसाची शक्यता आहे.

पिक	अवस्था	हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला
खरीप भात	दाणे भरणे (गरव्या जाती), पक्वता (निमगरव्या आणि हळव्या जाती)	<ul style="list-style-type: none"> गरवे भात दाणे भरण्याच्या अवस्थेत असल्याने खाचरात पाण्याची पातळी ५ सें.मी. पर्यंत नियंत्रित करावी. हवामान अंदाजानुसार हलक्या ते मध्यम पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने तयार भात पिकाची कापणी पाऊसाची उघडीप असताना करावी आणि कापणी केलेले भात शेतात न ठेवता लगेचच सुरक्षित ठिकाणी नेऊन लगेच मळणी करावी आणि उत्पादित पिक कोरड्या आणि सुरक्षित ठिकाणी वाळविण्यासाठी पसरून ठेवावे.
नागली/ वरी	पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> हवामान अंदाजानुसार हलक्या ते मध्यम पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने पाऊसाची उघडीप असताना तयार नागली/ वरी पिकाची कणसे विळ्याने कापून कोरड्या आणि सुरक्षित ठिकाणी वाळविण्यासाठी पसरून ठेवावे आणि वाळल्यानंतर मळणी करावी.
आंबा	पालवी अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ढगाळ पाऊसाळी वातावरण संभवत असल्याने आंब्याच्या कोवळ्या पालवीवर करपा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने नियंत्रणासाठी पाऊसाची उघडीप असताना १ टक्के बोर्डोमिश्रणाची किंवा कार्बोन्डिझिम १२% + मन्कोझेब ६३% या संयुक्त बुरशीनाशकाची १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. दिनांक २२ ऑक्टोबर २०२० पर्यंत मध्यम पाऊसाची शक्यता असून त्यानंतर पर्जन्यमानचे प्रमाण कमी राहून तापमानात वाढ संभवत असल्याने दिनांक २३ ऑक्टोबर २०२० नंतर पारंपारिक पध्दतीने लागवड केलेल्या आंबा बागेमध्ये जुन्या अनुत्पादित झाडांची मध्य फांदी छाटणी व इतर मध्यम फांद्यांची विरळणीची तसेच घन लागवड केलेल्या बागेतील छाटणीची कामे सुरु करावी. खूप जुन्या आणि उंच झाडांची छाटणी बुंध्यापासून दोन तृतीयांश उंचीवर करावी व कमी वयाच्या आणि कमी उंचीच्या झाडांची छाटणी १२ ते १५ फुट उंचीवर करावी. छाटणी केलेल्या झाडांवर क्लोरोपायरीफॉस कीटकनाशक ५ मि. ली. प्रति लिटर पाणी या प्रमाणात संपूर्ण झाडावर फवारून झाड भिजवून घ्यावे तसेच कीटकनाशकाचे द्रावण छाटणी केलेल्या झाडांच्या मुळांमध्ये देखील ओतावे. त्यानंतर १ लिटर डांबराच्या द्रावणामध्ये ५ ग्रॅम बाविस्टीनची भुकटी मिसळून कापलेल्या फांद्यांच्या भागावर लावावे. छाटणी केल्यानंतर सुरुवातीच्या काळात झाडाला १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने १५० ते २०० लिटर पाणी द्यावे. नवीन फुटवे आल्यानंतर दोन आठवड्यांनी ३ ते ५ फुटवे ठेवून नवीन फुटव्यांची विरळणी करावी. पहिली विरळणी केल्यानंतर, छाटणी केलेल्या भागापासून खाली फुटवे येण्यास सुरवात झाल्यावर दर एक फुटावर एक याप्रमाणे खोडाच्या सर्व बाजूला फुटवे ठेवून इतर फुटवे काढून टाकावेत. घन लागवड (५ x ५ मी. किंवा ६ x ४ मी.) असलेल्या आंबा बागांमध्ये सुरुवातीच्या काळापासून नियमित छाटणी करावी. या मध्ये उंची कमी करणे, फांद्या एकमेकांमध्ये गेल्या असल्यास छाटणे आणि वाळलेल्या फांद्या काढून टाकणे या गोष्टींचा अंतर्भाव करावा. घन लागवड असलेल्या बागांमधील कलमांची उंची दोन ओळींच्या अंतराच्या ८०% इतकी ठेवावी.
नारळ	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> पाऊसाची उघडझाप आणि तापमानात वाढ संभवत असल्याने नारळावर रुगोज चक्राकार पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून

		येण्याची शक्यता असून या किडीची पिल्ले आणि प्रौढ पानांच्या खालील बाजूस राहून रस शोषण करतात. तसेच माशी गोड चिकट स्राव सोडत असल्याने त्यावर वातावरणातील बुरशीची वाढ होवून पाने काळी पडलेली दिसतात. या किडीच्या व्यवस्थापनासाठी माडावर ५० मि.ली. कडूलिंब तेल (०.५ टक्के प्रवाही) प्रती १० लिटर पाणी या प्रमाणे १५ दिवसांच्या अंतराने तीन फवारण्या प्रेशर पंपाने कराव्यात.
चिक्	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> चिक्वरील बी पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी चिक् बागेतील किडग्रस्त तसेच गळलेली सर्व फळे व पालापाचोळा गोळा करून नष्ट करावीत व बागेची स्वच्छता राखून बागेत पूरेसा सूर्यप्रकाश येईल असे पहावे. किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी तसेच ५० टक्के प्रवाही प्रोफेनोफोस १५ मि. ली. किंवा १४.५ टक्के प्रवाही इंडोक्झाकार्ब ५ मि.ली किंवा २.८ टक्के प्रवाही डेल्टामेथ्रीन १० मि. ली. कीटकनाशकंची आलटून पालटून प्रति १० लिटर पाण्यातून पहिली फवारणी पाऊसाची उघडीप असताना करावी. पुढील दोन फवारण्या एक महिन्याच्या अंतराने कराव्यात. किडीच्या सर्वेक्षणासाठी निळ्या रंगाच्या प्रकाशपाळा बागेत बसवावा.
भेंडी	पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> दिनांक २२ ऑक्टोबर २०२० पर्यंत मध्यम पाऊसाची शक्यता असून त्यानंतर पर्जन्यमानचे प्रमाण कमी राहण्याची शक्यता असल्याने दिनांक २३ ऑक्टोबर २०२० नंतर भेंडी पिकाच्या पेरणीची कामे हाती घ्यावीत. नांगरणीच्या वेळेस ६ टन चांगले कुजलेले शेणखत प्रति एकरी जमिनीत मिसळावे. लागवड सरी पद्धतीने ६० x ६० सें.मी. अंतरावर करावी. पेरणीच्या वेळेस २८ किलो युरिया, १२५ किलो सिंगल सुपर फोस्फेट आणि ३३ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश प्रती एकरी खताची मात्रा द्यावी. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे.
भाजीपाला रोपवाटिका	रोपवाटिका	<ul style="list-style-type: none"> रब्बी भाजीपाला रोपवाटिकेतील रोपांच्या जोमदार वाढीसाठी पेरणीनंतर १५ दिवसांनी प्रत्येक वाफ्यास ५० ग्रॅम युरियाखताची मात्रा पाऊसाची उघडीप असताना देण्यात यावी.
अस्टर	रोपवाटिका	<ul style="list-style-type: none"> दिनांक २२ ऑक्टोबर २०२० पर्यंत मध्यम पाऊसाची शक्यता असून त्यानंतर पर्जन्यमानचे प्रमाण कमी राहण्याची शक्यता असल्याने अस्टर फुलपिकाच्या लागवडीसाठी रोपवाटिकेची कामे हाती घ्यावीत. रोपे तयार करण्याकरिता २ मी. लांब X १ मी. रुंद X १० से.मी. उंचीचे गादीवाफे तयार करावेत. प्रत्येक वाफ्यात ८ ते १० किलो चाळलेले शेणखत व ५० ते ६० ग्रॅम मिश्रखत (सुफला) मिसळावे. तयार वाफ्यावर १० ते १२ से.मी. अंतरावर १ सें.मी. खोलीवर ओळीत विरळ बी पेरून शेणखत व मातीच्या मिश्रणाने हलक्या हाताने झाकून घ्यावे व झारीने हलके पाणी द्यावे.
झेंडू	रोपवाटिका	<ul style="list-style-type: none"> दिनांक २२ ऑक्टोबर २०२० पर्यंत मध्यम पाऊसाची शक्यता असून त्यानंतर पर्जन्यमानचे प्रमाण कमी राहण्याची शक्यता असल्याने दिनांक २३ ऑक्टोबर २०२० नंतर झेंडू फुलपिकाच्या लागवडीसाठी रोपवाटिकेची कामे हाती घ्यावीत. रोपे तयार करण्याकरिता २ मी. लांब X २ मी. रुंद X १० से.मी. उंचीचे गादीवाफे तयार करावेत. प्रत्येक वाफ्यात ८ ते १० किलो चाळलेले शेणखत व ५० ते ६० ग्रॅम मिश्रखत (सुफला) मिसळावे. तयार वाफ्यावर ४ ते ५ से.मी. अंतरावर १ सें.मी. खोलीवर ओळीत विरळ बी पेरून शेणखत व मातीच्या मिश्रणाने हलक्या हाताने झाकून घ्यावे व झारीने हलके पाणी द्यावे.
कुकुटपालन	-	<ul style="list-style-type: none"> ब्रॉयलर पक्षांना तीन आठवड्यापर्यंत त्यांच्या वजनानुसार ब्रॉयलर स्टार्टर व पुढे चार ते सहा आठवड्यापर्यंत ब्रॉयलर फिनिशर खाद्य द्यावे. ४ ते १० दिवसांच्या पिल्लांना राणीखेत रोगावर पशुवैद्यकीय अधिकारी सल्ल्याने लसीकरण करून घ्यावे. पक्ष्यांच्या आणि शेडच्या स्वच्छतेकडे नियमित लक्ष द्यावे. पक्षी गादी पद्धतीने (डीप लिटर) पद्धतीने जोपासली असल्यास गादी ओली होणार नाही याकडे लक्ष द्यावे. गादी आठवड्यातून एकदा हलवावी व महिन्यातून एकदा २ टक्के चुना गादीत मिसळावा.
टिप: पाऊसाची उघडीप असताना खते द्यावीत तसेच कीटकनाशकाच्या व बुरशीनाशकाच्या फवारण्या कराव्यात. पाऊसात द्रावण पानांवर चिकटून राहण्यासाठी फवारणीच्या द्रावणात स्टिकर मिसळून फवारणी करावी.		
सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली.		
अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषि विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषि अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा		